

OTVORENI PARLAMENT

Centar za demokratsku tranziciju

Skupština Crne Gore

Evropska unija

Bilten o radu Skupštine Crne Gore ♦ Elektronsko izdanje ♦ Izlazi mjesečno ♦ Godina I ♦ Broj 1 ♦ 1-31. januar 2011. godine

UVOD

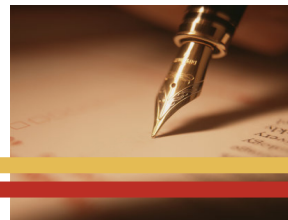
Poštovane čitateljke i čitaoci,

Pred vama je prvo izdanje biltena „Otvoreni Parlament“, koji pripremaju Centar za demokratsku tranziciju (CDT) i Služba Skupštine Crne Gore.

U sljedećih 18 mjeseci, bilten o radu Skupštine Crne Gore objavljuje se jednom mjesečno, u okviru projekta „Otvorene institucije“, koji finansira Evropska unija posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori.

Projekat „Otvorene institucije“ je nastavak uspješne saradnje CDT-a i Skupštine Crne Gore od 2001. godine. U tom periodu, Skupština Crne Gore je znatno unaprijedila transparentnost, otvorenost i saradnju sa građanima, imajući podršku CDT-a u brojnim aktivnostima i projektima. U okviru programa „Otvoreni Parlament“, u proteklih deset godina, CDT i Skupština su organizovali posjete Skupštini za stotine zainteresovanih građana, omogućili im sastanke sa poslanicima i funkcionerima Skupštine, pripremali biltene o radu Parlamenta, objavili dva izdanja brošure „Parlamentarni vodič“, organizovali studijske posjete, konferencije i okrugle stolove sa parlamentima i nevladinim organizacijama iz regiona, pripremali godišnje izvještaje o radu Parlamenta. Takođe, u okviru Internship programa, 77 vrhunskih studenata crnogorskih fakulteta je stažiralo u Skupštini, učeći od iskusnih službenika kako da teorijska znanja stečena na studijama primijene u praksi.

POZDRAVNA RIJEČ GENERALNOG SEKRETARA

Poštovani,

Zadovoljstvo mi je da vam predstavim prvo izdanje biltena „Otvoreni Parlament“. Bilten, koji će se izdavati jednom mjesečno, predstavlja još jedan oblik uspješne saradnje Skupštine Crne Gore sa nevladinom organizacijom Centar za demokratsku tranziciju.

U skladu sa principom transparentnosti koji je polazište rada Skupštine, „Otvoreni parlament“ sadržaće informacije o zakonodavnoj i nadzornoj aktivnosti parlamenta, parlamentarnoj saradnji, projektima koji se realizuju sa partnerima izvan Skupštine i drugim značajnim aktivnostima Skupštine.

Tokom 2010. godine Skupština Crne Gore značajno je unaprijedila svoj rad. Rad radnih tijela postao je intenzivniji zbog činjenice da se fokus u radu znatno preselio sa plenuma na radna tijela i otvoreniji je u smislu da omogućava veće učešće predstavnika drugih organa, institucija i zainteresovane javnosti u radu radnih tijela. Istovremeno, Skupština nastoji da u većoj mjeri koristi nove i redefinisane mehanizme nadzora koji su praksa demokratskih parlamenata. Prostora za napredak, naravno, i dalje ima i samim tim Skupština je kontinuirano posvećena daljem jačanju zakonodavne i nadzorne funkcije i poboljšanju efikasnosti rada.

Veoma značajno za poboljšanje efikasnosti rada Skupštine i uslova za ostvarivanje njenih funkcija bilo je usvajanje Zakona o dopuni Zakona o budžetu i Zakona o izmjeni Zakona o državnim službenicima i namještenicima u julu 2010. godine. Usvajanjem pomenutih zakona omogućeno je da se sredstva iz budžeta utvrđena za Skupštinu koriste u skladu sa planiranom dinamikom i, takođe, obezbjeđena je nezavisnost Skupštine u upravljanju svojim ljudskim resursima i njihovom razvoju, kao i samostalnost u angažovanju potrebnih kadrova, što omogućava dalje kadrovske jačanje Službe Skupštine.

Iako su već učinjeni određeni koraci u dijelu kadrovske jačanja i reorganizacije Službe, uz jasnije definisanje poslova i zadataka organizacionih jedinica donošenjem, u julu 2010. godine, novog Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji Službe Skupštine, aktivnosti na ovom polju biće nastavljene. Velika pažnja posvećuje se razvoju ljudskih resursa, stručnom usavršavanju Službe Skupštine, kroz različite vidove obuke, pri čemu će posebna pažnja u periodu koji slijedi biti posvećena obuci o pravu EU po određenim oblastima i njegovom prenošenju u nacionalno zakonodavstvo.

OTVORENE INSTITUCIJE

Projekat finansira Evropska unija posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

Danas, po ocjeni CDT-a, Skupština Crne Gore znatno je drugačija u odnosu na instituciju sa kojom smo počeli sarađivati prije deset godina. Služba je znatno ojačala svoje kapacitete i Skupština nastoji da novim projektima i aktivnostima potvrdi posvećenost boljoj saradnji sa građanima i civilnim sektorom. Projekat „Otvorene institucije“ je doprinos tim nastojanjima, u okviru koga ćemo u narednom periodu nastaviti sa realizacijom dosadašnjih aktivnosti i osmišljavanjem novih sa ciljem da Parlament bude još otvoreniji i efikasniji.

I u ovoj godini nastavljamo sa Internship programom, tako da će nova generacija studenata od 1. marta do 31. jula stažirati u Parlamentu. Pored rada u odborima, stažisti će pomagati službenicima Odsjeka za istraživanje, analizu, biblioteku i dokumentaciju Skupštine, a CDT će, u cilju jačanja kapaciteta ovog Odsjeka, organizovati i trening o metodologiji istraživanja i studijsku posjetu Hrvatskom Saboru. Takođe, za zainteresovane organizacije civilnog društva organizovaćemo trening i pripremiti priručnik o zakonodavnom procesu i tehnikama zagovaranja, kako bismo doprinijeli snaženju kapaciteta i uloge civilnog sektora u procesu donošenja odluka.

U biltenu „Otvoreni parlament“ čitaćete o najvažnijim aktivnostima Skupštine Crne Gore – zakonodavnom i nadzornom djelovanju, parlamentarnoj saradnji, projektima koje Skupština realizuje i saradnji ove institucije sa građanima. Takođe, kroz bilten ćemo se truditi da vam približimo značenje važnih parlamentarnih pojmova, kao i da vam prenesemo zanimljive dokumente i događaje iz istorije crnogorskog parlamentarizma.

Očekujemo vaša mišljenja, kritike i sugestije, kako bismo ovaj bilten učinili boljim i obogatili sadržajima koji su vama interesantni.

*S poštovanjem,
Dragan Koprivica,
Izvršni direktor CDT-a*

Imajući u vidu sve značajniju ulogu koju će Skupština i njena radna tijela imati u daljim fazama procesa integracije, kao i to da se prvi od definisanih prioriteta navedenih u Mišljenju Evropske komisije odnosi direktno na Skupštinu Crne Gore, usvojen je Akcioni plan za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge za period od decembra 2010. do novembra 2011. godine. U Akcionom planu predviđeno je preko 30 mjera i aktivnosti koje imaju za cilj jačanje zakonodavne i kontrolne uloge parlamenta, a odnose se na donošenje zakona i drugih akata, unapređivanje efikasnosti rada Skupštine i radnih tijela, jačanje administrativnih kapaciteta i dalje povećanje otvorenosti i transparentnosti rada.

Bilten će biti i prilika da javnost upoznamo i sa sve intenzivnijim međunarodnim aktivnostima Skupštine Crne Gore, prvenstveno u okviru procesa integracije u Evropsku uniju. Status zemlje kandidata koji je Crna Gora dobila krajem prošle godine otvara nove prostore međuparlamentarne saradnje u EU, noseći prednosti kao i obaveze. Ove godine Skupština Crne Gore prvi put učestvuje na redovnim sastancima predsjednika i generalnih sekretara parlamenata zemalja EU. Naime, u Briselu je 16. i 17. januara 2011. godine održan sastanak generalnih sekretara parlamenata Evropske unije, na kome smo učestvovali, koji je bio priprema za Konferenciju predsjednika parlamenata EU, zakazanu za 4. i 5. april ove godine, na koju je pozvan i predsjednik Skupštine Crne Gore Ranko Krivokapić.

Skupština Crne Gore pozvana je, takođe, da, kao posmatrač, učestvuje u interparlamentarnoj saradnji u okviru EU - na sastancima predsjedavajućih parlamentarnih komiteta, odnosno odbora za razne oblasti, koji se održavaju u okviru Mađarskog predsjedavanja Evropskom unijom. Tu je sastanak predsjedavajućih komiteta za evropske poslove, takozvani COSAC, već u februaru, a zatim u maju i posebno značajna Konferencija ovih komiteta. U Budimpešti će se u prvoj polovini godine održati i sastanak predsjedavajućih komiteta za finansije, zajednički sastanak predsjedavajućih komiteta za regionalni i održivi razvoj, sastanci predsjedavajućih komiteta nacionalnih parlamenata EU za poljoprivredu, zdravstvo, za obrazovanje, nauku, istraživanje i zapošljavanje. Ovakvi sastanci za nas su prilika da prezentiramo ono što se radi u našem parlamentu, da jačamo saradnju i kontakte, kao i da se neposredno upoznamo sa radom i iskustvom parlamenata zemalja EU, što će nam posebno koristiti u sljedećima fazama procesa integracije u EU.

Govoreći o transparentnosti i otvorenosti rada Skupštine, u proteklom periodu na ovom polju postignut je značajan napredak. Pokrenuta je nova internet prezentacija Skupštine, sa potpunijim sadržajem, redovnim ažuriranjem i direktnim prenosom sjednica Skupštine i dijela sjednica radnih tijela, organizovane su brojne posjete Skupštini, kao i zasjedanja Dječjeg parlamenta. Takođe, nastavljeno je sa praksom objavljivanja godišnjih izvještaja, a od 2010. godine i polugodišnjih izvještaja i izvještaja o utrošenim sredstvima.

Posebno mjesto u unapređenju javnosti rada Skupštine zauzima projekat „Otvoreni parlament“ koji se realizuje u saradnji sa CDT-om. Upravo ovaj Bilten koji nosi isti naziv kao i projekat čiji je sastavni dio, predstavlja još jedan od načina na koji Skupština teži približavanju njenog rada građanima Crne Gore. Iz tog razloga vjerujem da će čitaocima ova publikacija biti od velike koristi kao pouzdan i značajan izvor informacija o radu Skupštine Crne Gore.

*Generalni sekretar Skupštine Crne Gore
Damir Davidović*

OTVORENE INSTITUCIJE
Projekat finansira Evropska unija posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

KALENDAR

11. januar

- Delegacija Odbora za međunarodne odnose i evropske integracije Skupštine Crne Gore boravila od 11. do 19. januara, u zvaničnoj posjeti Svekiškom Narodnom Kongresu.

13. januar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ranko Krivokapić primio novoimenovanog ambasadora NR Kine u Crnoj Gori Zhi Zhaolina.

16. januar

- Generalni sekretar Skupštine Crne Gore Damir Davidović učestvovao na sastanku generalnih sekretara parlamenata Evropske unije, održanom 16. i 17. januara u Briselu.

18. januar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ranko Krivokapić, primio ambasadora Republike Slovenije Jerneja Videtiča.

19. januar

- Generalni sekretar Skupštine Crne Gore Damir Davidović boravio od 19. do 21. januara u posjeti parlamentu Slovačke, na poziv generalnog sekretara slovačkog parlamenta Michala Nižnana.

20. januar

- Potpredsjednik Skupštine Crne Gore i predsjednik Grupe prijateljstva Skupštine Crne Gore sa Parlamentom Irana, Rifat Rastoder primio zamjenika ministra inostranih poslova Islamske Republike Iran za Evropu, Ali Ahanija. Sastanku prisustvovali i poslanici: Miodrag Vuković, Aleksandar Damjanović i Suljo Mustafić.

21. januar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ranko Krivokapić, primio u oproštajnu posjetu ambasadoru Belgije Denisu De Hauwer.

24. januar

- Delegacija Skupštine Crne Gore u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope učestvovala na zimskom zasjedanju PSSE koje je, od 24. do 28. januara, održano u Strazburu.

25. januar

- Članovi Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore održali radni sastanak sa predstavnicima Regulatorne agencije za energetiku.

OTVORENE INSTITUCIJE

Projekat finansira Evropska unija posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

KALENDAR

26. januar

- Predsjednik Odbora za bezbjednost i odbranu Mevludin Nuhodžić, susreo se sa ambasadorom Republike Slovenije u Podgorici, Jernejem Videtičem

27. januar

- Generalni sekretar Skupštine Crne Gore Damir Davidović susreo se sa generalnim sekretarom parlamenta Austrije Georgom Poshom, u okviru zvanične posjete parlamentu Austrije.
- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ranko Krivokapić, dočekaio predsjednika Skupštine Republike Makedonije Trajka Veljanoskog, koji boravi u zvaničnoj dvodnevnoj posjeti Crnoj Gori.
- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ranko Krivokapić, primio ministra vanjskih poslova Grčke Dimitrisa Droutsasa.

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ranko Krivokapić, primio Branimira Jukića, ambasadora BIH u Crnoj Gori, u oproštajnu posjetu.

28. januar

- Potpredsjednik Skupštine Crne Gore i predsjednik Grupe prijateljstva sa Parlamentom Makedonije, Rifat Rastoder, primio delegaciju makedonskog parlamenta koju je predvodio predsjednik Trajko Veljanoski. Susretu prisustvovali i članovi Grupe prijateljstva Skupštine Crne Gore i Parlamenta Makedonije

- Održan sastanak podgrupe za pitanje aktivnog i pasivnog biračkog prava (pravo glasa) i preporuke OEBS-a i SE.

31. januar

- Delegacija Parlamenta SR Njemačke, koju čine članovi Odbora za pitanja Evropske unije, boravila u zvaničnoj posjeti Skupštini Crne Gore.

PARLAMENTARNI POJMOVNIK

POSLOVNIK (eng. Rules of Procedure, Rules of Order, Standing Orders) je akt koji obuhvata pisana pravila parlamentarne procedure, razmatran i usvojen od strane parlamenta, u kome su detaljno objašnjene procedure koje to tijelo koristi u donošenju odluka.

Najčešće, nacionalni i državni parlamenti i druga zakonodavna tijela, imaju ekstenzivne i detaljne poslovničke, dok skupštine koje ne donose zakone usvajaju specifična pravila ograničenog dometa u skladu sa svojim potrebama.

Poslovnik Skupštine Crne Gore uređuje: konstituisanje, organizaciju i način rada Skupštine Crne Gore; prava i dužnosti poslanika; postupke u Skupštini; odnos Skupštine i drugih državnih organa; saradnju Skupštine sa parlamentima drugih država; načela za organizaciju Službe Skupštine i druga pitanja od značaja za rad i ostvarivanje funkcija Skupštine.

OTVORENE INSTITUCIJE

Projekat finansira Evropska unija posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

TEMA BROJA

Implementacija Akcionog plana za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine Crne Gore

Skupština Crne Gore je u decembru 2010. godine donijela Akcioni plan za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine, koji se odnosi na period od decembra 2010. godine do novembra 2011. godine. U skladu sa Akcionim planom, donijeta su Pravila o kancelarijskom poslovanju u Službi Skupštine i Plan klasifikacionih oznaka, koji se primjenjuju od januara 2011. godine, a uvedena je i evidencija parlamentarnih akata, odnosno takozvana oznaka EPA.

Donošenjem **Pravila o kancelarijskom poslovanju** učinjeni su koraci ka daljem unapređenju i sistematizaciji rada u sistemu upravljanja dokumentima. Pravila uređuju kancelarijsko poslovanje u Skupštini, što se odnosi na prijem pošte, oblik pošte, evidentiranje, rasvrstavanje i raspoređivanje predmeta i dokumenata, njihovu evidenciju, otpremanje, arhiviranje i čuvanje do predaje arhivu Skupštine.

U paketu s Pravilima o kancelarijskom poslovanju donešen je i **Plan klasifikacijskih oznaka** koji omogućava jasnu klasifikaciju svih dokumenata koje prima pisarnica, radi njihovog daljeg efikasnog arhiviranja i korišćenja. Klasifikacione oznake podijeljene su u klase i podklase, u više nivoa po dubini. Prva klasa sadrži

sve dokumente koji se tiču funkcionisanja Skupštine i njenih tijela i Službe, dok se svi parlamentarni akti koje donosi Skupština, uključujući zakone i sva prateća akta, klasifikuju po sadržaju u 35 klasa koje odgovaraju pregovaračkim poglavljima. Na ovaj način, omogućeno je dokumentovanje i praćenje zakonodavstva po sadržaju, umjesto po zasijedanju na kom su donijeta, kako je bilo do sada. Takođe, omogućava se znatno efikasnije pripremanje Skupštine za predstojeće pregovore o pristupanju. Novi plan klasifikacije znači i znatno racionalizovanje u odnosu na prethodni sistem djelovodnika.

Oznaka EPA – evidencija parlamentarnog akta sastoji se od kombinacije arapskih i rimskih brojeva. Arapski broj predstavlja redni broj parlamentarnog akta koji je primila Pisarnica Skupštine u jednom skupštinskom sazivu, dok se rimskim brojem označava broj saziva. Oznaka EPA je dio parlamentarnog akta, koji treba da se objavljuje u Službenom listu Crne Gore. Oznaka EPA se unosi u prijemni štambilj, a za sve parlamentarne akte vodi se posebna knjiga EPA evidencije, što omogućava da je u svakom trenutku dostupan tačan broj i spisak svih parlamentarnih akata u svakom skupštinskom sazivu.

OTVORENE INSTITUCIJE
Projekat finansira Evropska unija posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

NOVOSTI IZ SKUPŠTINE

Radni sastanak Odbora za ekonomiju, finansije i budžet sa predstavnicima Regulatorne agencije za energetiku

Članovi Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore održali su u utorak 25. januara 2011. godine radni sastanak sa predstavnicima Regulatorne agencije za energetiku.

Nakon tročasovnog radnog sastanka, članovi Odbora su ocijenili da su zahtjevi Elektroprivrede Crne Gore i Crnogorskog elektroprenosnog sistema nerealni i da ne bi smjelo da dođe do povećanja cijene struje jer bi to značilo udar kako na standard građana tako i na makroekonomsku politiku države i BDP.

Opozicioni poslanici iz odbora su ocijenili da nema razloga do struja poskupi i da ne treba građani da

plaćaju neracionalno poslovanje preduzeća i lošu dokapitalizaciju EPCG. U vladajućim partijama su uočili da se pretjeruje i da je i važeća cijena neprihvatljiva sa pozicije potrošača, te se opominje RAE da ne smije dozvoliti da se kroz cijene osjete zloupotreba monopolskog položaja i nerealni troškovi.

Predstavnici Regulatorne agencije za energetiku su izjavili da su se dogovorili da ne daju nikakve prognoze šta će biti sa cijenom struje, nego da dobro ispituju koji su troškovi i koliko povećani i da li je to opravdano. Na kraju će potpuno samostalno odrediti, što od njih svi očekuju. Smatraju da je to odgovoran odnos prema građanima.

Posjeta predsjednika parlamenta Republike Makedonije Skupštini Crne Gore

Predsjednik Skupštine crnogorskog parlamenta Ranko Krivokapić bio je domaćin predsjedniku parlamenta Republike Makedonije Trajku Veljanoskom, koji je 27. i 28. januara boravio u zvaničnoj posjeti Crnoj Gori.

Tokom razgovora dva predsjednika parlamenata, održanom u zgradi Skupštine Crne Gore, istaknuto je da Crna Gora i Republika Makedonija imaju prijateljske i dobre odnose, kao i da dijele zajedničke evropske vrijednosti. S tim u vezi rečeno je da će dvije države sarađivati kako bi što prije ostvarile zajedničke evropske i evroatlantske težnje. Sagovornici su se složili da parlamenti imaju veliki značaj u zbližavanju, ali i pomoći zajedničkim naporima da dvije države budu dio evropske porodice.

U okviru posjete predsjednika i delegacije parlamenta Republike Makedonije Crnoj Gori, održan je poseban sastanak poslaničkih grupa prijateljstva Crne Gore i Makedonije. Grupe su predvodili potpredsjednik Skupštine Crne Gore Rifat Rastoder, koji je ujedno i predsjedavajući grupe prijateljstva sa parlamentom Republike Makedonije, i Krsto Mukoski, predsjednik Poslaničke grupe parlamenta Makedonije za saradnju sa Skupštinom Crne Gore.

Na sastanku je razmotreno više pitanja koja bi mogla činiti agendu dalje saradnje, od kojih su najznačajnija:

- jačanje uloga parlamenata u procesu evropskih i evroatlantskih integracija,
- regulisanje dvojnog državljanstva za građane dviju država,
- zaštita manjinskih naroda, građana Crne Gore u Makedoniji i obrnuto, na principu reciprociteta,
- stvaranje što povoljnijeg ambijenta za širu ekonomsku saradnju, i konkretno afirmaciju zajedničkih infrastukturnih i drugih projekata od značaja za dvije države,
- regulisanje statusa radnika iz Republike Makedonije u Crnoj Gori i obrnuto, itd.

Načelno je dogovoreno da se o ovim i drugim pitanjima razgovor nastavi na zajedničkom sastanku grupa prijateljstva i odbora za evropske i evroatlantske integracije parlamenata dviju država.

OTVORENE INSTITUCIJE

Projekat finansira Evropska unija posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

IZ ISTORIJE CRNOGORSKOG PARLAMENTARIZMA

Zakon o privremenom poslovnom redu u Narodnoj skupštini

30. septembar/13. oktobar 1906.

**MI
NIKOLA I**

po milosti Božjoj

KNJAZ I GOSPODAR CRNE GORE

Dajemo na znanje i objavljujemo:

**Da smo na predlog našeg Ministarskog savjeta, po
saslušanju**

**Našeg Državnog Savjeta, a u smislu tačke 2. člana
221. Ustava riješili narediti i naređujemo:**

ZAKON

O

**PRIVREMENOM POSLOVNOM REDU
U NARODNOJ SKUPŠTINI**

...

DIO PETI

Sjednice skupštinske

Član 41.

Sjednice skupštinske otvara predsjednik Skupštine koji rukovodi pretres; stara se da se sve odredbe ovoga zakona tačno ispunjavaju i da se za sve vrijeme sjednica red potpuno održi.

Član 42.

Sjednice su skupštinske javne i tajne. Tajne su onda kad to zahtijeva predsjednik Skupštine, Vlada ili 10 poslanika (član 68. Ustava).

Predmeti o kojima se bude savjetovalo u tajnim sjednicama pretresaće se ako bude potrebno i u odborima tajno, i o njima se ne smije nikome ništa kazati osim poslanicima i Ministrima, ili onim koji bi od Vlade bili ovlašćeni.

Ako bi bilo koji poslanik pokazao tajnu, Skupština će ga isključiti sasvim iz svoje sredine, i biće kažnjen po članu 117. Krivičnog Zakonika.

Predavanje javnosti vladinih izjava ili predloga u tajnim sjednicama, može biti samo sa vladinim pristankom.

Član 43.

Dnevni red za svaku iduću sjednicu utvrđuje sama Skupština do kraja svoje sjednice, a po predlogu pred-

sjednika Skupštine. Ovaj dnevni red obznaniće se naročitom objavom u dvorani skupštinskoj.

Član 44.

Zapisnike skupštinske vodiće sekretari redom kako kojeg bude odredio predsjednik, i ovi zapisnici pročitane se u početku svake skupštinske sjednice.

...

Član 46.

Prije no se pređe na dnevni red, predsjednik će dostaviti Skupštini vladina saopštenja, kao i sva druga akta koja se nje tiču.

Član 47.

U Narodnoj Skupštini imaju pravo da govore samo poslanici, Ministri, kao i vladini povjerenici, ali niko ne smije govoriti prije no zatraži i dobije riječ od predsjednika Skupštine.

Član 48.

Predsjednik daje riječ poslanicima onim redom kako se koji za riječ prijavio, a Ministrima, vladinim povjerenicima i izvjesticima odborskim, kad god je zatraže.

...

Član 57.

Upadanje u riječ, prekidanje govornika i svaka druga manifestacija koja spriječava slobodu govora, zabranjuje se.

...

Član 59.

Poslaniku koji bi pokušao da napada ili vrijeđa ličnost Knjaza Gospodara, ili članove Vladalačkog Doma, predsjednik je dužan odmah oduzeti riječ, a takav poslanik biće kažnjen isključenjem iz skupštinskih sjednica prema propisu prethodnog člana (58) ovoga zakona.

Član 60.

U slučaju da i poslije opomene predsjednikove oni koji red kvare, produže to dalje činiti, on će sastanak na neko vrijeme prekinuti, ili sasvim zaključiti. U takvom slučaju svi su poslanici dužni izaći iz dvorane skupštinske, i ova će se zatvoriti.

*Crnogorski zakoni, IV, ed. B. Pavićević, R. Raspo-
pović, Podgorica 1998, 343-372.*

OTVORENE INSTITUCIJE

Projekat finansira Evropska unija posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori